
OBSAH

Zoznam použitých skratiek	9
Úvod	11
1. VŠEOBECNÁ ČASŤ	13
1.1. Historické premostenia (M. Murgaš)	13
1.2. Hlavné štruktúrne prvky nervového systému (M. Murgaš)	16
1.3. Vývin centrálného nervového systému (D. Ostatníková)	22
1.4. Mozog a jeho funkcie (D. Ostatníková)	27
1.4.1. Neuromediátory a neuromodulátory	29
1.4.2. Spánok a bdenie	30
1.4.3. Senzorický oddiel centrálného nervového systému	31
1.4.4. Motorický oddiel centrálného nervového systému	32
1.4.5. Autonómny nervový systém	35
1.4.6. Emócie a limbický systém	38
1.4.7. Asociačné oblasti mozgovej kôry a ich súvislosť s myslením a inteligenciou človeka	40
1.4.8. Funkčná špecializácia hemisfér	42
1.4.9. Mozgové centrá reči	43
1.4.10. Pamäť a učenie	44
1.5. Psychomotorický vývin zdravého dieťaťa (M. Murgaš)	48
1.5.1. Motorika	48
1.5.2. Reč	52
1.5.3. Poznávacie funkcie	53
1.5.4. Sociálne vzťahy	54
1.5.5. Poruchy psychomotorického vývinu	56

1.6. Diagnostika mozgových porúch	58
1.6.1. Neurológ (M. Murgaš)	58
1.6.2. Pedopsychiater (V. Rumanová)	63
1.6.3. Psychologická diagnostika (D. Jánošíková)	67
1.6.4. Špeciálny pedagóg (D. Buntová)	73
1.7. Príčiny neurovývinových porúch (M. Murgaš)	76
1.7.1. Neurogenetika	76
1.7.2. Príčiny súvisiace s tehotnosťou a pôrodom	80
2. ŠPECIÁLNA ČASŤ	85
2.1. Vrodené chyby mozgu a miechy (M. Murgaš)	86
2.1.1. Hydrocefalus	91
2.2. Detská mozgová obrna (M. Murgaš)	96
2.2.1. Príčiny a rozvoj chorobných zmien pri DMO (etiopatogenéza a patofyziológia)	96
2.2.2. Klinický obraz a formy DMO	98
2.2.3. Diagnostika DMO	101
2.2.4. Liečba DMO	102
2.2.5. Psychologická problematika detí s DMO	106
2.2.6. DMO z pohľadu matky	108
2.2.7. Niektoré ošetrovateľské a výchovné rady rodičom dieťaťa s DMO	110
2.3. Rečový vývin a jeho poruchy (D. Buntová)	113
2.3.1. Základná terminológia	113
2.3.2. Diagnostika	114
2.3.3. Narušenie komunikačnej schopnosti, pojem a klasifikácia	115
2.3.4. Oneskorený vývin reči a narušený vývin reči	116
2.3.5. Získaná porucha reči na organickom podklade – afázia	119
2.3.6. Získané poruchy reči na psychogénnom základe – mutizmus, elektívny mutizmus	120
2.3.7. Narušenie zvuku reči – fuňavosť, palatolália	121
2.3.8. Narušenie plynulosti reči – zajakavosť, brblavosť	123
2.3.9. Narušenie výslovnosti – článkovania reči – dyslália, dizartria	125
2.3.10. Porucha hlasu – dysfónia, afónia	128
2.3.11. Narušenie grafickej stránky reči, vývinové poruchy učenia	129
2.3.12. Symptomatické poruchy reči	132

2.4. ADHD z pohľadu psychológa (R. Melicheriková)	138
2.4.1. Vznik a vývin ADHD v rôznych vekových skupinách	140
2.4.2. Psychologická diagnostika ADHD	147
2.4.3. Diferenciálna diagnostika ADHD	151
2.4.4. Symptomatika u dievčat	154
2.4.5. Symptomatika v domácom prostredí	156
2.4.6. Možnosti ovplyvnenia dieťaťa s ADHD	159
2.4.7. Voľnočasové aktivity	167
2.5. Pervazívne vývinové poruchy (D. Jánošíková)	169
2.5.1. Terminologický a etiologický vstup	170
2.5.2. Autizmus ako vývinová porucha a diagnostický prístup	173
2.5.3. Autizmus ako variabilná porucha	180
2.5.4. Autizmus – prvé príznaky a vstup do diagnózy	189
2.5.5. Autistická triáda narušení	192
2.5.5.1. Oblasť sociálnych interakcií	192
2.5.5.2. Oblasť komunikačných schopností	194
2.5.5.3. Oblasť predstavivosti a vnímania	197
2.5.5.4. Oblasť stereotypných prejavov a záujmov	199
2.5.6. Autizmus ako porucha s rôznymi prejavmi	201
2.5.6.1. Aspergerov syndróm	205
2.5.7. Terapeutické riešenie autizmu a najlepšia terapia	208
2.6. Mentálna retardácia (D. Guttenová)	215
2.6.1. Definícia a klasifikácia poruchy	215
2.6.2. Epidemiológia	218
2.6.3. Etiológia	218
2.6.4. Diagnostika a diferenciálna diagnostika	219
2.6.5. Komorbidné diagnózy	219
2.6.6. Farmakoterapia	220
2.6.7. Psychoterapia	220
2.6.8. Motorická a sociálna rehabilitácia	221
2.7. Rodina a okolie dieťaťa s mentálnym postihnutím (M. Zachardová)	223
2.7.1. Kroky učenia sa	225
2.7.2. Psychomotorický vývin	227
2.7.2.1. Vnímanie a jeho osobitosti u detí s mentálnou poruchou	229
2.7.2.2. Pamäť a jej špecifiká u mentálne postihnutých detí	233
2.7.2.3. Motorika a jej osobitosti u mentálne postihnutých detí	235
2.7.2.4. Pozornosť a jej osobitosti u detí s mentálnou retardáciou	239

2.7.2.5. Myslenie mentálne postihnutých	241
2.7.2.6. Reč a komunikácia u mentálne postihnutých detí	243
2.7.3. Hra a jej vývin	249
2.8. Epilepsie (M. Murgaš)	254
2.8.1. Čo je epilepsia?	255
2.8.2. Príčiny vzniku epilepsie a stanovenie jej diagnózy	257
2.8.3. Diagnostická a klasifikačná schéma epileptických a neepileptických záchvatov	258
2.8.4. Formy epilepsie	262
2.8.5. Neepileptické záchvaty	267
2.8.5.1. Somaticky podmienené neepileptické záchvaty	267
2.8.5.2. Psychogénne podmienené neepileptické záchvaty	268
2.8.6. Prvá pomoc pri epileptickom záchvate	270
2.8.7. Liečba epilepsie	273
2.8.8. Psychologické a psychiatrické aspekty pri epilepsii	276
2.8.9. Rodina a škola, výchovné zásady pri epilepsii	278
2.8.10. Šport, cestovanie, záujmové aktivity	280
2.8.11. Výber povolania, problematika vodičského preukazu	281
2.8.12. Pomôžme si navzájom alebo svojpomocné organizácie pri epilepsii	282
2.9. Kvalita života pacientov s epilepsiou (L. Virág)	284
2.9.1. Kvalita života – definície a jej hodnotenie	284
2.9.2. Kvalita života pacienta s epilepsiou	287
2.9.3. Metodika hodnotenia kvality života pacienta s epilepsiou	288
2.9.4. Hodnotenie kvality života detí s epilepsiou	289
2.9.5. Realizácia hodnotenia kvality života detí a dospelých s epilepsiou v podmienkach klinickej praxe v Slovenskej republike – úvodné hodnotenie	292
Záver (S. Királová)	300
Conclusion (S. Királová)	301
Slovník použitých medicínskych pojmov	302